בפנים בחוץ ואת הניתנין בחוץ בפנים שיאכלוהו טמאים שיקריבוהו טמאים (א) שיאכלוהו ערלים ושיקריבוהו ערלים לשבר עצמות הפסח לאכול הימנו נא ולערב דמו בדם הפסולים [א]כשר שאין מחשבה פוסלת אלא בחוץ לזמנו וחוץ למקומו [ב]והפסח והחטאת שלא לשמן: **גמ'** מ"ט דרבי יהודה אמר רבי אלעזר תרי קראי כתיבי בנותר כתוב אחד אומר [1]לא תותירו ממנו עד בקר וכתוב אחד אומר [2]לא יניח ממנו עד בקר אם אינו ענין להניח א] תנהו לענין מחשבת הינוח ורבי יהודה האי קרא להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא (ג)[2]ובשר זבח תודת שלמיו [ג]למדנו לתודה שנאכלת ליום ולילה חליפין [ד]וולדות [ה]תמורות מנין ת"ל ובשר [ו](ג)חטאת ואשם מנין ת"ל זבח ומנין לרבות [ז]שלמי נזיר (ד)[ח]ושלמי פסח ת"ל שלמיו לחמי תודה וחלות ורקיקים שבנזיר מנין ת"ל קרבנו כולן קורא אני בהן לא יניח א"כ לימא קרא לא ב] תותירו מאי לא יניח אם אינו ענין להינוח תנהו ענין למחשבת הינוח התינח להניח להוציא מאי איכא למימר ועוד טעמא דר' יהודה סברא הוא דתניא (ה)אמר להם רבי יהודה אי אתם מודים שאם הניחו למחר שהוא פסול אף חישב להניחו למחר פסול ג] אלא טעמא דרבי יהודה סברא הוא וניפלוג נמי ר"י בכולהו בהי ניפלוג בשובר עצמות הפסח ולאכול ממנו נא זיבחא גופיה מי מיפסיל ע"מ שיאכלוהו טמאים ושיקריבוהו טמאים זיבחא גופיה מי מיפסיל שיאכלוהו ערלים ושיקריבוהו ערלים זיבחא גופיה מי מיפסיל לישנא אחרינא כל כמיניה לערב (א) דמן בדם הפסולין [י]רבי יהודה לטעמיה דאמר אין דם מבטל דם ליתן את הניתנין למעלה למטה למטה למעלה [כ]רבי יהודה לטעמיה דאמר שלא למקומו נמי מקומו קרינא ביה וליפלוג בניתנין בפנים שנתנן בחוץ והניתנין בחוץ שנתנן בפנים קסבר רבי יהודה בעינן (ל)מקום שיהא משולש בדם בבשר ובאימורין ומי אית ליה לרבי יהודה האי ד] סברא (מ)והתניא רבי יהודה אומר [3]דבר רע ריבה כאן חטאת ששחטה בדרום וחטאת ה] שנכנס דמה לפנים פסולה ולית ו] לרבי יהודה שלישי [נ]והתנן אמר רבי יהודה הכנים בשוגג כשר הא במזיד פסול וקי"ל (ס)בשכיפר השתא ומה התם ז] עיילי עיילא אי כיפר אין אי לא כיפר לא הכא דחשיב חשובי לא כל שכן תרי תנאי ואליבא דרבי יהודה וסבר ר' יהודה חטאת ששחטה בדרום

רש"י

גמ' תרי קראי כתיבי בנותר. חד בפסח וחד בתודה: **חליפין.** מפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה הויא שניה חליפי תודה וקריבה: **וולדות תמורה** ח]. ולד תודה ותמורת תודה וכולן קריבין כדאמרי' בבכורות (יד:) רק קדשיך אלו התמורות אשר יהיה ט] לך אלו הוולדות בכולן אני קורא בהן תשא ובאת וגו': **ת"ל ובשר.** דהוה ליה למכתב ותודתו ביומו יאכל הוה ליה קרא יתירא לדרשא: **שלמי נזיר.** איל נזיר הטעון לחם כמותה י]: **ושלמי פסח.** חגיגת ארבעה עשר. אבל שלמים בעלמא לא מצי לרבויי דהא כתיב בהדיא בהו שני ימים (ו) ביום זבחכם יאכל וממחרת: ה"ג **א"כ לימא קרא לא תותירו.** כדכתיב בכל שאר הנותרים לשון נותר: **ועוד טעמא דר' יהודה ע"כ סברא הוא.** ולא מריבוי דקרא אלא ס"ל דהואיל ומיפסיל בהולכה ובהינוח מיפסיל נמי במחשבת הולכה והינוח: **שאם הניח למחר שהוא פסול.** (מ) דדם נפסל בשקיעת חמה: **ונפלוג נמי ר' יהודה בכולהו.** הואיל וטעמא מהאי סברא הוא נפלוג בכולהו הנך דמתני' דקתני כשר. ומשנינן בהי מינייהו נפלוג: **מי קא מיפסיל.** אם היה שובר את העצמות או אוכל נא: **שיקריבוהו טמאים מי קמיפסיל.** והאי יא] יקריבוהו באימורין קאמר דומיא דיאכלוהו יב] בבשר וכן אם יאכלו טמאים או ערלים זבח שנזרק דמו כהלכתו מי פסיל הקרבן למפרע מלרצות: ה"ג **לישנא אחרינא כל כמיניה.** מי ישמע לו להקריבו בפסול הכהנים טמאים לא ישמעו לו וכן הערלים להקריב למזבח בעבירה או לאכול קדש בעבירה הלכך אין מחשבתו מחשבה בדבר התלוי באחרים: **לערב** (ב) **דמן בדם כו'.** כולי האי משינויא כלומר ואי איפליג בלערב דמה כו' אין דם מבטל דם וכיון דעירוב לא פסיל מחשבת עירוב [נמי] לא פסיל: **ליתן את הניתנין כו'.** (ג) ליפלוג יג] במחשבה שלא במקומו: **ר' יהודה לטעמיה דאמר.** אפילו יהביה חוץ למקומו לא מיפסיל זיבחא מלרצות דשלא במקומו כמקומו דמי בפ"ב [לעיל כו:] דאוקימנא מתניתין יד] דחישב ליתן את הניתנין למטה למעלה כו' דס"ל לתנא דשלא במקומו כמקומו דמי דמסקנא טו] מידי דהוה אמחשבת הינוח ואליבא דר' יהודה: (ד) **ולפלוג בליתן את הניתנין בפנים בחוץ** טז]. והניתנין בחוץ שחשב ליתן בפנים קא מקשי דהתם ודאי אי הוה יהיב חטאת החיצונה בפנים מיפסלא דכתיב וכל חטאת אשר יובא וגו' (ויקרא ו): **קסבר רבי יהודה.** מחשבה ליתן את הניתנין בחוץ בפנים לא פסלא דגבי מחשבת חוץ לזמנו יח] כתוב שלישי ודרשינן (י) שיהא אותו חוץ משולש בדם ובשר ואימורין דהיינו חוץ לעזרה ממש שבשעת היתר הבמות נשתלש בכל אלה יט] הלכך גזירת הכתוב דפסול חוץ למקומו אבל להכניסו לפנים לאו מחשבה היא: **דבר רע.** לא תזבח לה' אלהיך שור ושה אשר יהיה בו מום וגו' ריבה כאן אזהרה שלא ישחוט החטאת בדרום: **וחטאת שנכנס דמה לפנים כו'.** כלומר לא תזבחנו ע"מ להכניס דמה לפנים ולאו בהכנסה ממש קמוזהר ליה אלא במחשבת הכנסה דהא בזביחה קאי וקא קרי ליה דבר רע אלמא כ] מיפסיל: **הכנים בשוגג כשר.** בפרק כל הזבחים שנתערבו (ס) וקיימא לן התם בגמרא בשילהי פירקין [פג.] דהא דדייקינן הא מזיד פסול בשכיפר בשנתן ממנו על מזבח הפנימי הוא דקפסיל רבי יהודה ולא מיפסל בהכנסה כא]: **והשתא ומה כו'.** דאיכא למשמע מיניה דכל שכן דמחשבת הכנסה לא פסיל:

תוספות

תרי קראי כתיבי בנותר. חד בפסח וחד בתודה ותימה דדריש בלאם אינו כב] דמפסח היכי ילפי' שאר נותר: **שלמי פסח.** פירשתי בפ"ק סמוך כג] לתחילתו (לעיל ט.) ע): **שיאכלוהו טמאים ויקריבוהו טמאים זיבחא גופיה מי מיפסיל.** פי' בקונט' דהאי יקריבוהו באימורין קאמר ולא בדם דומיא דיאכלוהו כד] בבשר דאם אכלו טמאין או ערלים זבח שנזרק דמו כהלכתו מי מפסיל קרבן מלרצות וא"ת חישב להניח אימורים למחר או כה] בחוץ אמאי פסול הלא אם הניח אימורים עד למחר או כו] בחוץ כיון שנזרק דמו כהלכתו לא נפסל קרבן מלרצות וי"ל דלא דמי דלהניח אימורין למחר אי עביד במחשבתו כז] מיפסיל כוליה קרבן בקדשים הנאכלים ליום ולילה דכיון דהוו אימורין בעין (פ) כל כמה דלא מיקטרי לא משתרי בשר באכילה וכי מטי למחר מפסיל בשר משום נותר אבל שיקריבוהו טמאים לא מיפסיל בשר חדא דהקריבוהו טמאין אם עלו לא ירדו ועוד נטמאו אימורים או אבדו משתרי בשר באכילה כיון דנזרק הדם כהלכתו (צ) כח] אכתי קשה מלהוציאו לחוץ אי קאי אאימורין אמאי פסיל ר' יהודה הלא אם עשה כן לא נמנע הדם בכך מלרצות וגם בשר מישתרי באכילה דכיון שהוציא אימורים בחוץ הוה ליה כנטמאו אימורים או אבדו והבשר שרי לאכול (ק) ואי לא קאי להוציאו רק אדם אתי שפיר הכי כט]: **קסבר ר' יהודה בעינן מקום שיהא משולש בדם ובבשר ובאימורין.** תימה למאי דלא ידע טעמא דמקום משולש תיקשי ליה לרבנן אמאי לא חשיב [הניתנין בחוץ בפנים] חוץ למקומו דמהאי טעמא ממעטינן ליה בפירקין דלעיל (ר) ולקמן בפ' התערובות (דף פג:) וי"ל דס"ד דרבי יהודה הוא דלא בעי ל] משום דמסקינן טעמא מסברא: **ומי אית ליה לרבי יהודה כו'.** צריך ליישב סוגיא זו לכל הלשונות שפי' בפירקין דלעיל (דף כט.) מקום משולש: **וחטאת שנכנס דמה לפנים פסולה.** פי' בקונטרס שלא תזבחנה ע"מ להכנים דמה לפנים ולא בהכנסה ממש קמוזהר ליה אלא במחשבת הכנסה דהא בזביחה קאי וקא קרי ליה דבר רע אלמא מיפסיל ועוד יש לפרש דדבר רע משמע ליה לא] ע"י דבור דהיינו מחשבה ולאו הכנסה ממש: **וקי"ל בשכיפר.** וא"ת למ"ד (ש) שלא במקומו לאו כמקומו דמי אמאי פסיל רחמנא טפי בחטאות משאר קרבנות לב] וי"ל דבשאר דמים כשנתן ממנו על הפרכת ובין הבדים איכא למימר דיאספנו ואם לג] יש עוד דם יזרוק במקומו וכשר ובחטאת אין תקנה לדם הנשאר (ת) א"נ תנא דסבר לאו כמקומו דמי יסבור בחטאת דפסול אף בלא כיפר. ברו"ך: **הכא דחשובי חשיב לא כל שכן.** תימה א"כ בטלה תורת פיגול דזרק מקצת דם בחוץ או אוכל כזית בחוץ לא מיפסיל ומחשב מחשבה לד] פוסל הכי נמי נהי דמכניס בלא מכפר לא מיפסיל מחשב להכניס לה] ולכפר פוסל וי"ל דבר רע משמע דבר שהוא רע במקום אחר דהוא לו] בכיפר זה אסרתי במחשבה בשעת זביחה הכא לז] דחישב לא כל שכן דכשר דאפילו חישב ליתן בפנים על מזבח הזהב על מנת להתכפר כשר כיון דבמחשבה לא שייכא כפרה כלל אבל נתינה ממש ראויה לכפר בשום מקום:

יהא

עין משפט נר מצוה

לט א מיי' פי"ג מהל' פסה"מ הלכה ח:
מ ב מיי' פט"ו שם הל"א:
מא ג מיי' פי"ו מהל' מעה"ק הלכה ז:
מב ד מיי' פ"ד מהל' תמורה הלכה א:
מג ה מיי' פ"ג שם הלכה א:
מד ו מיי' פי"ו מהל' מעה"ק הלכה ז:
מה ז מיי' שם ופ"ח מהל' נזיר הלכה יב:
מו ח מיי' פ"י מהל' קרבן פסח הלכה (טו) [יג] ודלא כהאי ברייתא אלא כמתניתין דפסחים דנאכל לב' ימים ולילה אחד:

תורה אור השלם

1. וְלֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר וְהַנֹּתָר מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ: שמות יב, י
2. וּבְשַׂר זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ יֵאָכֵל לֹא יַנִּיחַ מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר: ויקרא ז, טו
3. לֹא תִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ שׁוֹר וָשֶׂה אֲשֶׁר יִהְיֶה בוֹ מוּם כֹּל דָּבָר רָע כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא: דברים יז, א

מוסף רש"י

ואת הניתנים בחוץ בפנים. כלומר היכל שהוא מקום שאין מחשבה פוסלת (לקמן פב.) **מקום שיהא משולש כו'.** ולימד על מחשבת חוץ למקומו שאינה מועלת אלא או בקדשי קדשים שחישב עליהם לאוכלם חוץ לעזרה, או בקדשים קלים לאוכלם חוץ לעיר, פרט למחשב לאכול בהיכל דלא פסיל, דבעינן שיחשב על מקום המשולש: **בדם בבשר ובאימורין.** היינו חוץ לעזרה בשעת היתר הבמות, לאפוקי היכל שאין בו הקטרת אימורין ולא אכילת בשר (לעיל כט.):

ליקוטים

השייך לעמ' זה ר' בעמ' קודם הפסח, כגון תמורתו ופסח שנתכפר בעליו באחר, דכיון שמתחילתו אינו נאכל אלא ליום ולילה אף סופו כן. אבל חגיגת י"ד נאכלת היא לשני ימים כדברי חכמים. [illegible]

שיטה מקובצת

[illegible]

מסורת הש"ס

א) תו' למנחות פ"ה ה"ה, ב) ת"כ צו פי"ב ה"א, ג) לעיל ד. [נזיר מה: מנחות צא:], ד) [ע' תו' פסחים עא: ד"ה לימד. שהשיגו אפרש"י דהכא וכן השיגו לעיל ט. ד"ה ושלמים. ועוד בר"ה ה. ד"ה שלמי], ה) [מנחות יח.], ו) [לעיל לה. וש"נ], ז) [וע' תו' לעיל כז. ד"ה ואי], ח) [לעיל כט. לקמן פב:], ט) עי' ספרי שופטים קמז, י) לקמן פב. ירוש' פסחים פ"ז ה"ט, כ) לקמן פג., ל) ויקרא יט ו, מ) לקמן נו., נ) לקמן פב:, ס) שם., ע) ד"ה ושלמים, פ) פסחים נט:, צ) לקמן פד:, ק) דף כט., ר) לעיל כז., ש) וזה מפורש בסוף פרק התערובות:

הגהות הב"ח

(א) גמ' כל כמיניה לערב דמו וכו' שלא במקומו נמי: (ב) רש"י ד"ה לערב דמו בדם כו' האי כוליה משינויא כלומר ואי ליפליג: (ג) ד"ה ליתן את הניתנים וכו' ואי ליפלוג: (ד) ד"ה ר"י לטעמיה וכו' וליפלוג בליתן. נ"ב עי' זה בתוס' דף כו ע"ב:

גליון הש"ס

[תוס' ד"ה שיאכלוהו וכו' ואי לא קאי להוציאו רק אדם אתי שפיר הכי. עי' מנחות דף יח ע"א בתוס' ד"ה גזירה וכו']:

שינויי נוסחאות

א] להנוח (ד"ו) תנהו ענין למחשבת (כתה"י): ב] בספרים ישנים לא יניח מאי לא תותירו אם אינו ענין לנותר תנהו ענין למחשבת נותר. וכך היא גירסת מהר"פ ז"ל (ש"מ). א"ה נראה דמ"ש גיר' מהר"ף הוא ט"ס שהרי מתוך דברי הר"פ שבחידושים מוכח דגרים כלפנינו. וגם בב"ש נוסף זה אינו משם [illegible]

[illegible]